

Advies Raad van State betreffende wijziging van de Elektriciteitswet 1998 (volumecorrectie nettarieven voor de energie-intensieve industrie)

Nader Rapport

's-Gravenhage, 16 oktober 2013
Nr. WJZ / 13174182

Aan de Koning

Nader rapport inzake het voorstel van wet tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 (volumecorrectie nettarieven voor de industrie-intensieve industrie)

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 3 oktober 2013, nr. 13.002081, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 9 oktober 2013, No. W15.13.0352/IV, bied ik U hierbij aan.

1. Aan het advies van de Afdeling is gehoor gegeven door aanvulling van paragraaf 2 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel ten aanzien van wijze waarop de volumecorrectie is vormgegeven.
De Afdeling merkt op dat niet alleen het gemiddelde verbruik, maar ook de afwijkingen daarvan relevant zijn voor de stabiliteit van het net. Het gemiddelde ingenomen vermogen kan zowel door een stabiele afname als door afname in grote pieken en dalen tot stand komen. Bij de volumecorrectie speelt het gemiddelde verbruik daarom geen rol, maar wordt uitgegaan van de bedrijfstijd. De uitleg over het begrip bedrijfstijd is aangevuld in de memorie van toelichting, waardoor onduidelijkheid over in welke mate rekening wordt gehouden met de voor de stabiliteit van het net belangrijke aspecten wordt voorkomen.
2. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om het wetsvoorstel en de nota van toelichting op enkele punten aan te passen. Het betreft technische aanpassingen en verbeteringen.
Met het wetsvoorstel wordt voorgesteld het transporttarief en het systeemdienstentarium samen te voegen. Het gevolg van deze samenvoeging is dat niet enkel de basis voor deze tarieven, de artikelen 29 en 30, moeten worden samengevoegd, maar tevens de bepalingen in de Elektriciteitswet 1998 die handelen over de wijze van vaststelling van deze tarieven, de artikelen 40 en volgende. Dit laatste was abusievelijk nagelaten. In artikel I, de onderdelen G, H, I, K en L en in artikel II, derde lid, is alsnog in deze samenvoeging en de daarmee samenhangende wijzigingen voorzien.
In artikel I, onderdeel E, is de formule waarlangs de volumecorrectie wordt vastgesteld, verbeterd. Vanuit een effectieve en efficiënte uitvoering is het wenselijk dat het percentage waarmee wordt gecorrigeerd, gedurende een heel jaar kan worden toegepast. Daarom is in artikel I, onderdeel E, ten aanzien van artikel 29, zevende, achtste en tiende lid, bepaald dat het jaarverbruik relevant is voor de vraag of in een kalenderjaar een correctie wel of niet aan de orde is en in de tweede plaats dat de referentieperiode voor een kalenderjaar in het verleden ligt, en wel in de periode van 1 juli van het jaar t-2 tot 1 juli van het jaar t-1.
Voorts zijn enkele kleinere tekstuele verbeteringen in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting aangebracht.

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

*De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp.*

Advies Raad van State

No. W15.13.0352/IV
's-Gravenhage, 9 oktober 2013

Aan de Koning

Bij Kabinetsmissive van 3 oktober 2013, no. 13.002081, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Economische Zaken, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 (volumecorrectie nettarieven voor de energie-intensieve industrie), met memorie van toelichting.

Het voorstel strekt tot aanpassing van de wijze van berekening van het transporttarief voor elektriciteit en het integreren van het systeemdiensentarium voor elektriciteit in het transporttarief. Onderdeel hiervan is de introductie van een volumecorrectie op de nettarieven voor energie-intensieve afnemers in de mate waarin deze afnemers bijdragen aan de stabiliteit van het net en de handhaving van de spanningskwaliteit door de netbeheerder.

De Afdeling advisering van de Raad van State onderschrijft de strekking van het wetsvoorstel, maar maakt daarbij de volgende kanttekening.

In de toelichting wordt uiteengezet dat uit de Europese kaders terzake voortvloeit dat de nettarieven transparant moeten zijn, gebaseerd op het beginsel van kostenoriëntatie en non-discriminatoir moeten worden toegepast.¹ Het uitgangspunt van kostenoriëntatie verplicht lidstaten ertoe de tarieven een afspiegeling te laten zijn van de werkelijk gemaakte kosten. In dit verband wordt gewezen op het stabiele en significante elektriciteitsverbruik door energie-intensieve afnemers. Dat waarborgt dat het verminderen of verhogen van de productie of het verbruik door andere partijen in verhouding minder invloed heeft op het totale systeem. Door een vlak en voorspelbaar verbruiksprofiel dragen energie-intensieve bedrijven bij aan de stabiliteit van het net en de handhaving van de spanningskwaliteit door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, zo wordt in de toelichting uiteengezet. Voorgesteld wordt een volumecorrectie toe te passen die afhankelijk is van de twee factoren die maken dat energie-intensieve gebruikers voordelen bieden aan het totale systeem, te weten het vlakke verbruiksprofiel en de significante afname van elektriciteit van het net. De uitwerking hiervan is een volumecorrectie die toeneemt bij een vlakker verbruiksprofiel en bij een hoger verbruik. De maximale volumecorrectie bedraagt 90%.

De Afdeling merkt op dat uit de toelichting niet duidelijk wordt wat de hoofdlijnen van de kostenstructuur van het netbeheer zijn. Evenmin wordt – afgezet tegen die kostenstructuur – cijfermatig onderbouwd tot welke kostenefficiëntie het stabiele en significante elektriciteitsverbruik van energie-intensieve afnemers leidt. Voorts merkt de Afdeling in dit verband op dat voor de bijdrage aan de stabiliteit van het net niet alleen het gemiddelde verbruik van belang is, maar ook de afwijking van het gemiddelde verbruik.

Een en ander maakt het moeilijk om de omvang van de volumecorrectie te beoordelen in het licht van de eisen van kostenoriëntatie en non-discriminatie, zoals die uit de Europese regels terzake voortvloeien.

De Afdeling adviseert de toelichting op dit punt aan te vullen.

De Afdeling advisering van de Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.

*De vice-president van de Raad van State,
J.P.H. Donner.*

¹ Richtlijn nr. 2009/72 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG (PbEU 2009 L 211) en Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003 (PbEU 2009 L 211).

Tekst zoals toegezonden aan de Raad van State: Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 (volumecorrectie nettarieven voor de energie-intensieve industrie)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat wenselijk is een volumecorrectie toe te passen op de nettarieven voor energie-intensieve bedrijven om zo hun bijdrage aan de netstabiliteit tot uitdrukking te brengen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Elektriciteitswet 1998 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1, onderdeel q, vervalt.

B

Artikel 9h, derde en vierde lid, vervalt.

C

Artikel 15 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het vijfde lid komt te luiden:

5. De eigenaar van een gesloten distributiesysteem beheert het gesloten distributiesysteem.

2. In het zesde lid, aanhef, vervalt '30,'.

D

In artikel 27, eerste lid, vervalt ', het tarief waarvoor de systeemdiensten worden verricht en de energiebalans wordt gehandhaafd'.

E

Artikel 29 wordt gewijzigd als volgt:

1. Aan het einde van het eerste lid wordt toegevoegd: en op systeemdiensten.

2. Er worden vijf leden toegevoegd, luidende:

7. Bij het in rekening brengen van het tarief, bedoeld in het eerste lid, past de netbeheerder voor een afnemer met een bedrijfstijd van ten minste 65% en een verbruik op jaarbasis van ten minste 50 GWh, niet zijnde een netbeheerder, een volumecorrectie van ten hoogste 90% toe op de tariefdragers van het transporttarief die zien op verbruik of aan het net onttrokken vermogen, op basis van de formule:

$$\text{volumecorrectie (in \%)} = (\text{bedrijfstijd} - 65\%) / (85\% - 65\%) * (\text{verbruik} - 50 \text{ GWh}) / (250 \text{ GWh} - 50 \text{ GWh}) * 100$$

waarbij

verbruik = de aan het net onttrokken hoeveelheid elektriciteit in de betreffende periode geëxtrapoleerd naar een jaar, uitgedrukt in GWh met een maximum van 250 GWh.

8. De bedrijfstijd, bedoeld in het zevende lid, bedraagt maximaal 85% en wordt berekend met de formule:

$$\text{bedrijfstijd (in \%)} = ((\text{verbruik} / \text{kW}_{\text{max}}) / \text{totaal aantal uren in betreffende periode}) * 100$$

waarbij

verbruik = de in de betreffende periode in de daluren aan het net onttrokken elektriciteit geëxtrapoleerd naar de gehele betreffende periode, uitgedrukt in kWh

kW_{max} = het in de betreffende periode maximaal aan het net onttrokken vermogen, uitgedrukt in kW.

9. Onder betreffende periode, bedoeld in het zevende en achtste lid, wordt verstaan de voor de tariefdrager waarop de volumecorrectie wordt toegepast toepasselijke periode.
10. Indien de afnemer, bedoeld in het zevende lid, beschikt over een productie-installatie voor de productie van elektriciteit uit restproducten van een productieproces, zoals restgassen of restwarmte, wordt op verzoek van de afnemer door de netbeheerder bij de toepassing van het achtste lid voor het verbruik genomen de in de betreffende periode in de daluren verbruikte elektriciteit geëxtrapoleerd naar de gehele betreffende periode, uitgedrukt in kWh.
11. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld ter uitvoering van het zevende tot en met het tiende lid.

F

Artikel 30 vervalt.

G

In artikel 41b, tweede lid, wordt 'artikel 16, eerste lid' vervangen door: artikel 16, eerste en tweede lid.

H

Aan artikel 41c wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. De Autoriteit Consument en Markt kan de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren met de gedeelde inkomsten die voor netbeheerders zijn ontstaan door toepassing van de volumecorrectie op grond van artikelen 29, zevende tot en met tiende lid.

I

Aan artikel 41e wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. Bij de berekening van het tarief voor het transport van elektriciteit, bedoeld in artikel 29, eerste lid, wordt voor de periode van 2014 tot 2016, in afwijking van artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, voor het deel van dit tarief dat betrekking heeft op systeemdiensten, het besluit tot vaststelling van de methode, bedoeld in artikel 41e, tweede lid, dat voor het systeemdientarief, bedoeld in artikel 30 zoals dat luidde voor 1 januari 2015, voor de jaren 2014 tot en met 2016 is vastgesteld, gehanteerd.

J

In artikel 81 vervalt '30,'

ARTIKEL II

1. In 2014 corrigeert de netbeheerder het tarief, bedoeld in artikel 30, eerste lid, voor een afnemer als bedoeld in artikel 29, zevende lid, met het op basis van artikel 29, zevende lid, bedoelde percentage.
2. De Autoriteit Consument en Markt kan de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren met de gedeelde inkomsten die voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet zijn ontstaan door toepassing van de correctie op grond van het eerste lid.

ARTIKEL III

1. Artikel I, onderdelen E, onderdeel 2 en H, en artikel II treden in werking met ingang van 1 januari 2014. Indien het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst, wordt uitgegeven na 31 december 2013, treedt zij in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst en werkt zij terug tot en met 1 januari 2014.

-
2. Artikel I, onderdelen A, B, C, D, E, onderdeel 1, F, G, I, J treden in werking met ingang van 1 januari 2015.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Economische Zaken,

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. Doel en aanleiding

Dit wetsvoorstel strekt tot aanpassing van de wijze van berekening van het transporttarief voor elektriciteit en het integreren van het systeemdienstentariaf voor elektriciteit in het transporttarief. Doel van het wetsvoorstel is een volumecorrectie toe te passen op de nettarieven voor energie-intensieve bedrijven in de mate dat deze bedrijven een bijdrage leveren aan het elektriciteitsnetwerk. In deze toelichting worden de voorgestelde wijzigingen toegelicht. In paragraaf 2 wordt het voorstel gemotiveerd. In paragraaf 3 wordt de samenvoeging van het systeemdienstentariaf en het transporttarief toegelicht. In paragraaf 4 is ingegaan op mogelijke Europeesrechtelijke aspecten. Hoofdstukken 5 en 6 beschrijven de reactie op de uitvoerings- en handhavingstoets van ACM en de gevolgen van dit voorstel voor de regeldruk. In deel II van de toelichting is een artikelsgewijze toelichting bij de onderscheiden artikelen van dit wetsvoorstel gegeven.

2. Nettarieven energie-intensieve industrie

2.1 Algemeen

In Richtlijn nr. 2009/72 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG (PbEU 2009 L 211) (verder: richtlijn 2009/72) en Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003 (PbEU 2009 L 211) (verder: verordening 714/2009) zijn voorschriften neergelegd inzake de interne markt voor elektriciteit en grensoverschrijdende handel. Uit artikel 32 van richtlijn 2009/72 en artikel 14, eerste lid, van verordening 714/2009 volgt dat de nettarieven transparant moeten zijn, gebaseerd op het beginsel van kostenoriëntatie en non-discriminatoir moeten worden toegepast. Het uitgangspunt van kostenoriëntatie verplicht lidstaten de tarieven een afspiegeling te laten vormen van de werkelijk gemaakte kosten. Uit artikel 14, tweede lid, van verordening 714/2009 volgt dat, wanneer passend, bij de tarieven rekening wordt gehouden met de omvang van de veroorzaakte netverliezen en congestie en met de investeringskosten voor infrastructuur. Deze uitgangspunten brengen met zich mee dat lidstaten binnen zekere bandbreedtes de verdeling van de kosten van nettoegang en nettransport kunnen vormgeven (en veranderen) aan hand van objectieve criteria waarbij de betekenis van bepaalde gebruikers voor de netstabiliteit, de bijdragen die door gebruikers reeds aan de netkosten zijn verstrekt en de specifieke omstandigheden van het net een rol kunnen spelen.

2.2 De volumecorrectie

Ingevolge dit wetsvoorstel zal voor afnemers met een relatief hoog aantal bedrijfsuren en een relatief groot verbruik op de hen in rekening gebrachte nettarieven een procentuele volumecorrectie worden toegepast. Dit houdt in dat bij de toerekening van de tarieven er een correctie plaatsvindt op de werkelijk gerealiseerde volumes. Deze correctie is non-discriminatoir en wordt op basis van bovengenoemde objectieve criteria toegepast. Dit gebruiksprofiel biedt het elektriciteitsnet voordelen die thans niet worden verdisconteerd in de tariefstoepassing. Opgemerkt zij dat de volumecorrectie niet kan leiden tot een algehele vrijstelling van het transporttarief. Dat zou in het zicht van de hierboven omschreven uitgangspunten onredelijk zijn. Immers, ook energie-intensieve afnemers met een vlak gebruiksprofiel maken gebruik van het elektriciteitsnet en behoren bij te dragen in de kosten van het net. Daarom is de hoogte van de correctie gemaximeerd op 90%. Inschatting is dat de gemiddelde correctie voor de 10 grootste verbruikers in Nederland ca 55% zal bedragen.

De voordelen die energie-intensieve afnemers met een vlak gebruiksprofiel bieden zijn als volgt te omschrijven. Het stabiele en significante verbruik van energie-intensieve bedrijven waarborgt dat het verminderen of verhogen van de productie of het verbruik door andere partijen in verhouding minder invloed heeft op het totale systeem. Dit laatste is met name relevant gedurende de daluren. Door een vlak en voorspelbaar verbruiksprofiel dragen energie-intensieve bedrijven bij aan de stabiliteit van het net en de handhaving van de spanningskwaliteit door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet. Afnemers met een hoge bedrijfstijd maken voorts relatief efficiënt gebruik van de beschikbare netcapaciteit. Dat wil zeggen, afnemers met eenzelfde verbruik maar een lagere bedrijfstijd veroorzaken meer pieken in het net waardoor eerder congestie (zie artikel 14, tweede lid, van verordening 714/2009) ontstaat en netten eerder moeten worden uitgebreid.

De voordelen die energie-intensieve afnemers aan het net bieden rechtvaardigen dat voor deze groep

afnemers een volumecorrectie wordt toegepast. Met dit wetsvoorstel worden deze voordelen tot uitdrukking gebracht in de tariefstructuur. Voorgesteld wordt deze bijdrage uit te drukken door een volumecorrectie toe te passen die afhankelijk is van de twee factoren die maken dat energie-intensieve gebruikers voordelen bieden aan het totale systeem, te weten het vlakke verbruiksprofiel en de significante afname van elektriciteit van het net. De uitwerking hiervan is een volumecorrectie die toeneemt bij een vlakker verbruiksprofiel en bij een hoger verbruik. Het vlakke verbruiksprofiel en het totale verbruik vormen de twee factoren waarmee de volumecorrectie kan worden bepaald. Deze twee factoren worden met elkaar vermenigvuldigd om de totale volumecorrectie te bepalen. In de volgende twee paragrafen wordt achtereenvolgens ingegaan op deze twee factoren.

2.3 Vlakke van het verbruiksprofiel: bedrijfstijd

De vlakke van het verbruiksprofiel van een bedrijf blijkt uit de bedrijfstijd. Uit de bedrijfstijd blijkt namelijk of een bedrijf met pieken en dalen elektriciteit verbruikt of juist een constant verbruik heeft. De bedrijfstijd wordt berekend door het verbruik (in kWh) te delen door het maximale van het net ingenomen vermogen (in kW). Uit deze berekening volgt een aantal uren. Hoe dichter het aantal uren ligt bij het totaal aantal uren in de betreffende periode, hoe minder afwijkingen er bestaan ten opzichte van het piekvermogen en hoe vlakker dus het profiel is. Om te bepalen hoe dicht het aantal uren verbruik ligt bij het totaal aantal uren is het zinvol de bedrijfstijd weer te geven in procenten van het totale aantal uren in de periode.

Een normaal (dus niet schrikkeljaar) jaar bestaat uit 8.760 uur. Bij een bedrijfstijd van 8.760 uur per jaar is derhalve sprake van een volledig vlak verbruiksprofiel, en dus een bedrijfstijd van 100%. In de praktijk zal echter een volledig vlak verbruiksprofiel niet voorkomen; een bedrijfstijd van meer dan 7.500 uur is zeldzaam. Vanaf een bedrijfstijd van ongeveer 5.700 uur kan men beginnen te spreken van een enigszins vlak profiel; dan wordt gedurende het jaar gemiddeld tweederde (65%) van het maximale vermogen (kW_{max}) benut. Om in aanmerking te komen voor een volumecorrectie wordt daarom een bedrijfstijd van 65% als minimum beschouwd. Daarnaast is er voor gekozen het maximum te bepalen op een bedrijfstijd die haalbaar is, te weten 85% (ongeveer 7.500 uur). Dat betekent dat bij een bedrijfstijd van 85% of hoger de bedrijfstijdfactor 100% is.

Bij bovengenoemde berekeningswijze wordt nog geen rekening gehouden met twee andere belangrijke aspecten die bijdragen aan de stabiliteit van het net. Deze twee aspecten zijn het eventueel afschakelen of verminderen van verbruik tijdens piekmomenten en het terugwinnen van elektriciteit uit restproducten van een productieproces.

Een vlak verbruiksprofiel is wenselijk, maar het is nog wenselijker als sprake is van een vlak verbruiksprofiel in combinatie met een verminderd verbruik tijdens de piek. Het verminderen van verbruik tijdens piekmomenten draagt extra bij aan de systeemstabiliteit en voorkomt dat netuitbreidingen (eerder) noodzakelijk zijn. Dit verminderen van het verbruik tijdens piekmomenten is dus gewenst omdat dit het totale verbruik ten opzichte van het maximale vermogen vermindert. Daarom is het voor de berekening van de bedrijfstijdfactor goed om in plaats van het totale verbruik het verbruik tijdens daluren, geëxtrapolerd naar de totale periode, te nemen. Hiermee wordt een vlak verbruiksprofiel gewaardeerd in de te betalen tarieven, zonder dat het verminderen van het verbruik tijdens piekmomenten wordt ontmoedigd.

Het terugwinnen van elektriciteit uit een productieproces door gebruik van restproducten, zoals restgassen of restwarmte, heeft eveneens een positieve uitwerking op de stabiliteit van het net en het draagt bij aan de energie-efficiëntie. Door het gebruik van deze restproducten beschikt de afnemer over elektriciteitsproductie die samenhangt met zijn productieproces en kan de afnemer de hoeveelheid elektriciteit die aan het net wordt onttrokken voor het productieproces verminderen. Bovendien kan de afnemer door middel van de eigen productie beter inspelen op piek- en dalmomenten en de daarbij behorende prikkels uitgaande van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet voor handhaving van de balans op het net.

Nuttig hergebruik van restproducten van een productieproces draagt bij aan de energie-efficiëntie. Indien het voor afnemers niet mogelijk zou zijn de uit restproducten teruggewonnen en zelf verbruikte elektriciteit mee te laten wegen bij de berekening van de volumecorrectie zou dit afnemers kunnen ontmoedigen dit soort energie-efficiënte maatregelen te treffen. Het verbruik van zelf geproduceerde elektriciteit vermindert immers de hoeveelheid aan het net onttrokken elektriciteit, waardoor de berekening van de bedrijfstijd lager uitvalt met als resultaat een lagere volumecorrectie.

Om deze redenen wordt voorgesteld dat op verzoek van de afnemer die beschikt over een productie-installatie voor de productie van elektriciteit uit restproducten van een productieproces, bij de berekening van de bedrijfstijd ook het verbruik van elektriciteit uit restproducten van een productieproces in ogenschouw wordt genomen in plaats van slechts de hoeveelheid aan het net onttrokken elektriciteit.

2.4 Het nut van een vlak verbruiksprofiel: verbruik

Een vlak verbruiksprofiel is pas relevant voor de stabiliteit van het net als sprake is van een significant verbruik. Anders valt het effect van het vlakke verbruiksprofiel volledig weg tegen het verbruik van andere afnemers. Om die reden wordt voorgesteld een minimum te hanteren voor de verbruik van 50 GWh per jaar. Dit minimum sluit aan bij het hoge energieverbruik van energie-intensieve bedrijven. Het is niet wenselijk dat met dit wetsvoorstel een hoger verbruik wordt gestimuleerd. Indien een harde grens van 50 GWh per jaar wordt gehanteerd kan dat wel het effect zijn. Het zou dan immers voor partijen die net niet aan de eis van 50 GWh per jaar voldoen lonen hun verbruik te verhogen. Om die reden wordt voorgesteld de verbruiksfactor geleidelijk op te laten lopen vanaf 50 GWh per jaar. De range voor het verbruik moet voldoende groot zijn, zodat elke extra verbruikte GWh maar een beperkte verhoging van de verbruiksfactor oplevert. Hierdoor zal moedwillig extra verbruiken niet rendabel zijn, omdat de correctie van de nettarieven dan niet opweegt tegen de extra kosten. Als maximum voor de verbruiksfactor wordt 250 GWh/jaar gehanteerd. Dit is voldoende hoog om een grote range te bewerkstelligen en is daarnaast een goede afspiegeling van het verbruik van een zeer energie-intensief bedrijf. Vanaf een verbruik van 50 GWh per jaar loopt de verbruiksfactor dus geleidelijk op tot 100% bij een verbruik van 250 GWh per jaar of hoger.

Anders dan bij de berekening van de bedrijfstijd wordt voor de verbruiksfactor geen mogelijkheid geboden het verbruik van zelf geproduceerde elektriciteit mee te nemen. De reden hiervoor is dat de bijdrage aan de stabiliteit van het net pas relevant is als sprake is van een significante afname van elektriciteit van het net. Het verbruik van zelf geproduceerde elektriciteit draagt hier niet aan bij en wordt om die reden niet meegenomen in de berekening van de verbruiksfactor.

3. Aanpassing systeemdientarief

Het systeemdientarief is geïntroduceerd tegen de achtergrond dat iedereen die verbonden is met het net en elektriciteit verbruikt profiteert van de balanshandhaving door de netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet. Het systeemdientarief maakt dit mogelijk, doordat dit tarief wordt berekend over het elektriciteitsverbruik, ongeacht of de elektriciteit van het net wordt onttrokken of zelf wordt geproduceerd.

De afgelopen jaren is gebleken dat een apart systeemdientarief extra lasten oplevert. Dit begint bij de separate besluitvorming die hiervoor noodzakelijk is die lasten oplevert voor de toezichthouder Autoriteit Consument & Markt en de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, TenneT. Daarnaast zorgt het heffen van het systeemdientarief over elektriciteit die niet (rechtstreeks) aan het net wordt onttrokken voor aanvullende lasten, omdat dit apart geadministreerd, gefactureerd en geïnd moet worden. Bovendien is in de praktijk gebleken dat discussie kan ontstaan over de administratie, facturatie en inning van het systeemdientarief ingeval een verbruiker van elektriciteit niet rechtstreeks is aangesloten op een net dat wordt beheerd door een netbeheerder. Deze discussies leiden geregeld tot juridische procedures, wat ook lasten met zich meebrengt. Dit, tezamen met het gegeven dat in de meeste andere Europese lidstaten ook geen apart systeemdientarief gehanteerd wordt en het belang van een steeds verdere integratie van de Europese energiemarkt, maakt dat het wenselijk is het systeemdientarief af te schaffen. De kosten van de door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet ten aanzien van de systeemdiensten zullen dan in het transporttarief worden betrokken. Omdat de tariefdragers van het systeemdientarief en het transporttarief verschillen, bij afschaffing van het systeemdientarief herverdelingseffecten optreden. Gelet op de beperkte omvang van de totale kosten van de systeemdienst zal het afschaffen van het systeemdientarief gemiddeld genomen nauwelijks herverdelingseffecten opleveren.

4. Europeesrechtelijke aspecten

De onderbouwing voor de in dit wetsvoorstel voorgestelde gewijzigde verdeling van de kosten voor nettoegang en nettransport waarbij de energie-intensieve industrie met een vlak gebruiksprofiel een volumecorrectie wordt toegekend, past binnen de Europese kaders die van toepassing zijn op tarieven die van toepassing zijn op de toegang tot de netwerken. Uit artikel 32 van richtlijn (EG) nr. 2009/72 en artikel 14, eerste lid, van verordening (EG) nr. 714/2009 volgt dat de nettarieven transparant moeten zijn, gebaseerd op het beginsel van kostenoriëntatie en non-discriminatoir moeten worden toegepast. Uit artikel 14, tweede lid, van verordening 714/2009 volgt dat, wanneer passend, bij de tarieven rekening wordt gehouden met de omvang van de veroorzaakte netverliezen en congestie en met de investeringskosten voor infrastructuur. In paragraaf 2 reeds is ingegaan op deze kaders en de ruimte die dit aan de lidstaten laat om de in dit wetsvoorstel voorgestelde nieuwe verdeling van de kosten voor nettoegang en nettransport te realiseren. Zoals aangegeven, brengt dit met zich mee dat lidstaten binnen zekere bandbreedtes de verdeling van de kosten van nettoegang en nettransport kunnen vormgeven (en veranderen) aan hand van objectieve criteria waarbij de betekenis van bepaalde gebruikers voor de netstabiliteit, de bijdragen die door gebruikers reeds aan de netkosten zijn verstrekt en de specifieke omstandigheden van het net een rol kunnen spelen. De voorgestelde volumecorrectie leidt in het licht van de Europeesrechtelijke kaders voor de elektriciteitsmarkt en de in paragraaf 2

weergegeven vormgeving en onderbouwing van de volumecorrectie, dan ook tot een evenwichtige kostenverdeling die past binnen de genoemde kaders. Dit overwegende, mag eveneens worden geconcludeerd dat de in dit wetsvoorstel voorgestelde volumecorrectie geen staatssteun betreft als bedoeld in artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Op grond van dit wetsvoorstel worden immers aan alle netgebruikers nog steeds via een evenwichtige kostenverdeling kosten in rekening gebracht die op grond van objectieve criteria tot stand komen en over alle gebruikers worden verdeeld. Er is op grond van dit wetsvoorstel geen netgebruiker die wordt vrijgesteld van de kosten voor nettoegang en nettransport. Bovendien wordt ook niet één groep netgebruikers een specifiek kostentarieff toegekend, maar kunnen de in rekening gebrachte kosten per gebruiker verschillen aan de hand van objectieve criteria.

Met de introductie van een specifiek regime voor energie-intensieve afnemers sluit Nederland aan bij in andere lidstaten toegepaste regimes. Zo is in Duitsland een regeling van kracht waarbij voor grootverbruikers een gereduceerd nettatarief geldt omwille van de bijdrage die deze bedrijven leveren aan de netstabiliteit. In Duitsland gold tot voor kort een algehele vrijstelling voor grootverbruikers. De Duitse rechter heeft geoordeeld dat een dergelijke algehele vrijstelling niet verenigbaar is met de in paragraaf 2.1 beschreven inzake non-discriminatie en kostenoriëntatie. Thans geldt in Duitsland een regeling op basis waarvan energie-intensieve bedrijven 80, 85 of 90% correctie kunnen ontvangen. De hoogte van de correctie is afhankelijk van de bedrijfstijd van de betreffende bedrijven: de correctie is trapsgewijs hoger naarmate het verbruiksprofiel vlakker is. Eerder gold in Duitsland een regeling op basis waarvan een 50-procents-correctie kon worden toegekend.

Opgemerkt zij dat de maximale volumecorrectie op basis van dit wetsvoorstel 90% bedraagt. Een belangrijk verschil met de Duitse regeling is dat het onderhavige wetsvoorstel de correctie afhankelijk maakt van de mate waarin de energie-intensieve industrie een bijdrage levert aan de reductie van netkosten, waarbij de korting *gelijmatig* oploopt van nihil tot maximaal 90%. Hiermee wordt optimaal aangesloten bij het uitgangspunt van kostenoriëntatie.

5. Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets

Dit wetsvoorstel is voor een uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets voorgelegd aan de Autoriteit Consument en Markt (ACM). De ACM heeft 26 september een toets uitgebracht. De ACM heeft gewezen op een aantal uitvoeringsproblemen. Naar aanleiding hiervan wordt voorgesteld de samenvoeging van het transporttarief en het systeemdienstentarieff met ingang van 1 januari 2015 te realiseren. De reden hiervoor is dat de ACM heeft aangegeven dat, gelet op het feit dat de tariefbesluiten voor 2014 reeds vergaand zijn voorbereid, het niet goed mogelijk is de samenvoeging van het transporttarief en het systeemdienstentarieff reeds met ingang van 1 januari 2014 plaats te laten vinden. Om de volumecorrectie wel in zijn volledigheid vanaf 2014 effect te laten sorteren, is in artikel II opgenomen dat de volumecorrectie voor het jaar 2014 wordt toegepast op het bestaande systeemdienstentarieff. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de belangrijkste door de ACM geconstateerde uitvoeringsproblemen.

6. Regeldruk en vaste verandermomenten

Regeldruk-effecten

Dit wetsvoorstel brengt een wijziging aan in de wijze waarop het transporttarief wordt berekend en voorziet in het schrappen van het systeemdienstentarieff. Deze regeling heeft geringe regeldrukgevolgen voor bedrijven en géén regeldrukgevolgen voor burgers. De regeldrukgevolgen voor de betrokken bedrijven betreffen geringe wijzigingen in de administratieve lasten; inhoudelijke nalevingskosten of veranderingen daarin zijn met deze regeling niet aan de orde. In de tabel hieronder worden de lastengevolgen samengevat:

Activiteit	Gevolg voor administratieve lasten
Enmalig:	
Indienen verzoek tot meenemen eigen productie	875 euro eenmalig
Structureel:	
Vervallen noodzaak tot voeren administratie-, facturatie- en inningssysteem voor systeemdienstentarieff	- 62.500 euro per jaar

Toelichting:

De transporttarieven en systeemdienstentarieven worden, op voorstel van de netbeheerders, vastgesteld door de ACM. In paragraaf 2.2 van deze memorie is aangegeven dat een afnemer die beschikt over een productie-installatie voor de productie van elektriciteit uit restproducten, een verzoek kan indienen om bij de berekening van de bedrijfstijd het totale elektriciteitsverbruik in oenschouw te nemen in plaats van de hoeveelheid aan het net onttrokken elektriciteit. De verzoeken

van deze afnemers betreffen eenmalige lasten en deze bedragen 875 euro. Hierbij is uitgegaan van maximaal 35 van dit type afnemers en een tijdsbesteding van 0,5 uur bij een tarief van 50 euro.

Er is sprake van een vermindering van de regeldruk voor beheerders van gesloten distributiesystemen (GDS) die op dit moment een apart systeem dienen te hebben voor de administratie, facturatie en inning van het systeemdiententariaf bij verbruikers die zijn aangesloten op dat net en dus niet rechtstreeks zijn aangesloten op een net dat wordt beheerd door een netbeheerder. Uitgaande van 125 GDS-beheerders en een tijdsbesteding van 10 uur tegen een uurtarief van 50 euro die deze activiteiten niet meer hoeven uit te voeren, bedraagt deze lastenverlichting naar schatting 62.500 euro.

Vaste verandermomenten

Onderdelen van dit wetsvoorstel treden in werking met ingang van 1 januari 2014 of zullen, zo het wetsvoorstel na 31 december 2013 wordt gepubliceerd, terugwerkende kracht hebben. Deze datum is in lijn met het kabinetsbeleid inzake vaste verandermomenten voor regelgeving. Afgeweken wordt van het uitgangspunt dat regelingen twee maanden voorafgaand aan hun inwerkingtreding worden gepubliceerd. De reden voor deze afwijking is dat het wetsvoorstel begunstigend is voor de betrokken energieafnemers en deze afnemers daarom gebaat zijn bij inwerkingtreding op zo kort mogelijke termijn.

Voor de onderdelen van dit wetsvoorstel die per 1 januari 2015 in werking treden, wordt navolging gegeven aan de vaste verandermomenten.

II. Artikelsgewijs

Onderdeel A

In artikel 1, onderdeel q, van de Elektriciteitswet 1998 wordt de zogenaamde 'black start voorziening' gedefinieerd. Dit begrip wordt in de Elektriciteitswet 1998 enkel gebruikt in artikel 30 over het systeemdiententariaf. Omdat ingevolge dit wetsvoorstel artikel 30 vervalt, kan ook artikel 1, onderdeel q, vervallen. Dit betekent uiteraard niet dat de black start voorziening geen deel meer uitmaakt van de systeemdiensten, zoals omschreven in artikel 1, onderdeel p, van de Elektriciteitswet 1998. De black start voorziening blijft onderdeel van de taak van TenneT om grootschalige onderbrekingen in het transport van elektriciteit op te lossen en om de energiebalans op alle netten te herstellen.

Onderdeel B

Dit onderdeel wijzigt artikel 9h van de Elektriciteitswet 1998. Artikel 9h heeft betrekking op directe lijnen. Het derde en vierde lid van artikel 9h (zoals voorgesteld in het wetsvoorstel tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Warmtewet (wijzigingen samenhangend met het energierapport) (Kamerstukken 33 493)) leggen vast dat aangeslotenen op een directe lijn systeemdiententariaf moeten betalen. Dit vanuit het thans gehanteerde uitgangspunt dat alle aangeslotenen profijt hebben van systeemdiensten en derhalve systeemdiensten moeten betalen. Zoals in paragraaf 3 van het algemeen deel van de toelichting uiteen is gezet, zal het systeemdiententariaf vervallen. Om deze reden kunnen de in bovengenoemd wetsvoorstel voorgestelde artikel 9h, derde en vierde lid, thans vervallen.

Onderdeel C

Dit onderdeel wijzigt artikel 15 van de Elektriciteitswet 1998, dat betrekking heeft op gesloten distributiesystemen. Het vijfde lid bepaalt thans allereerst dat een eigenaar van een gesloten distributiesysteem, het gesloten distributiesysteem beheert. Deze bepaling blijft met de voorgestelde wijziging bestaan. Vervolgens bepaalt het vijfde lid dat afnemers op een gesloten distributiesysteem, systeemdiensten moeten betalen. Zoals in paragraaf 3 van het algemeen deel van de toelichting is uiteengezet, wordt voorgesteld dit uitgangspunt te verlaten en hoeven alleen afnemers die direct zijn aangesloten op een net dat wordt beheerd door een netbeheerder, systeemdiensten betalen. Om deze reden vervalt het tweede deel van het vijfde lid en de verwijzing naar het artikel met betrekking tot systeemdiensten (artikel 30) in het zesde lid.

Onderdelen D, F en J

Deze onderdelen hangen samen met het vervallen van het systeemdiententariaf zoals toegelicht in paragraaf 3 van het algemeen deel van deze toelichting. In onderdeel D wordt artikel 27 gewijzigd. Artikel 27 heeft betrekking op de tariefstructuren en geeft thans aan dat de tariefstructuren een beschrijving bevatten van de elementen en wijze van berekening van het tarief waarvoor systeemdiensten worden verricht en de energiebalans wordt gehandhaafd. Met het vervallen van het systeemdiententariaf, kan dit onderdeel van artikel 27 vervallen. Onderdeel F regelt het vervallen van het

systeemdienstentariaf, dat thans in artikel 30 is opgenomen. De wijziging met betrekking tot artikel 81 (onderdeel J) bewerkstelligt dat de verwijzing naar artikel 30 in artikel 81, dat betrekking heeft op de voorhang van algemene maatregelen van bestuur, vervalt.

Onderdeel E en G

Artikel 29 heeft betrekking op het transporttarief. Met de voorgestelde wijziging van artikel 29 wordt bereikt dat bij de vaststelling van het transporttarief rekening wordt gehouden met de bijdrage van energie-intensieve bedrijven aan de stabiliteit van het net. Zie voor een verdere toelichting paragraaf 2 van het algemene deel van deze toelichting.

Volgens de definitie is er ook sprake van een 'afnemer' in de zin van de Elektriciteitswet 1998 bij een net-op-net aansluiting. Ook netbeheerders zijn dus afnemers in de zin van de Elektriciteitswet 1998. Uiteraard is voor deze groep afnemers de volumecorrectie niet bedoeld en worden zij dan ook in het zevende lid uitgesloten van de volumecorrectie.

In het achtste lid wordt gesproken over 'daluren'. In de praktijk kunnen netbeheerders verschillende daluren hanteren. Ten behoeve van de berekening van de volumecorrectie is het wenselijk om voor iedereen met dezelfde daluren te rekenen. In de in het elfde lid voorgestelde ministeriële regeling zal worden vastgelegd wat de daluren zijn waarmee ten behoeve van de volumecorrectie wordt gerekend.

In het zevende en achtste lid wordt gesproken over 'desbetreffende periode'. In het negende lid wordt uitgewerkt wat hiermee wordt bedoeld. Voor de berekening van het transporttarief worden verschillende tariefdragers gehanteerd. Deze zijn vastgelegd in de tarieencode elektriciteit van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). In de tarieencode wordt bepaald wat de periode is waarover deze tariefdrager wordt berekend. Dit is vaak een maand of een jaar. De volumecorrectie volgt dus met betrekking tot de 'betreffende periode' de periode van de tariefdrager.

Met het tiende lid wordt voorgesteld om rekening te houden met de bijzondere positie van bedrijven die elektriciteit produceren uit restproducten van een productieproces. Hier wordt rekening mee gehouden door in plaats van de aan het net onttrokken elektriciteit, voor de toepassing van de volumecorrectie te rekenen met de verbruikte elektriciteit. In paragraaf 2.2 van het algemeen deel van deze toelichting is hier nader op ingegaan.

De volumecorrectie werkt uiteraard door in de gehele tariefsystematiek. In het bijzonder kan in dit verband gewezen worden op artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, van de Elektriciteitswet 1998, waarin is bepaald dat de ACM voor iedere netbeheerder afzonderlijk het rekenvolume van elke tariefdrager vaststelt waarvoor een tarief wordt vastgesteld.

Artikel 29 heeft zowel betrekking op het transporttarief als op het systeemdienstentariaf. Artikel 41b, tweede lid, bevat thans alleen een verwijzing naar artikel 16, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998. Omdat met dit wetsvoorstel de systeemdiensten onderdeel gaan uitmaken van het transporttarief, is de verwijzing uitgebreid van 16, eerste lid, naar 16, eerste en tweede lid. Immers, artikel 16, tweede lid, heeft betrekking op de taken die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet verricht in het kader van systeemdiensten.

Onderdeel H

De volumecorrectie die met dit wetsvoorstel wordt geïntroduceerd, wordt door de netbeheerder toegepast binnen de systematiek die ACM hanteert voor de vaststelling van de tarieven. Dit kan ertoe leiden dat de tariefinkomsten van de netbeheerder nacalculatie vereisen. Om deze reden is in dit onderdeel vastgelegd dat in een opvolgend jaar de inkomsten van de netbeheerders kunnen worden aangepast. Dit is vormgegeven door een lid toe te voegen aan artikel 41c dat ook reeds in andere situaties voorziet in een correctie van de tarieven. Deze correctie van de tarieven kan, zoals ook voor de andere in artikel 41c opgenomen tarieven, worden verdeeld over meerdere jaren om de effecten van deze correctie uit te spreiden.

Onderdeel I

In verband met het vervallen van het systeemdienstentariaf, zoals thans opgenomen in artikel 30 van de Elektriciteitswet 1998 met ingang van 1 januari 2015, wordt in dit onderdeel een voorziening getroffen om te bewerkstelligen dat het op basis van artikel 41e, tweede lid, vastgestelde methodebesluit voor systeemdienstentarieven, zijn waarde behoudt als het onderdeel systeemdiensten in artikel 29 wordt opgenomen bij het transporttarief. Bij het vaststellen voor de nieuwe methodebesluiten na 2016, kan één methodebesluit worden vastgesteld voor beide elementen van het transporttarief in plaats van de huidige twee methodebesluiten.

Artikel II

Voorgesteld wordt het transporttarief en het systeemdienstentarium met ingang van 1 januari 2015 samen te voegen. Het is echter wel wenselijk dat reeds in 2014 de volledige volumecorrectie toe te passen. Met dit artikel wordt voor het jaar 2014, waarin het systeemdienstentarium nog blijft bestaan, vastgelegd dat op het systeemdienstentarium dat op de huidige manier wordt berekend, een volumekorting wordt toegepast. Hiermee krijgt de volumecorrectie wel in zijn volledigheid vanaf 2014 effect. In het tweede lid van dit artikel is een bepaling opgenomen, vergelijkbaar met het voorgestelde zesde lid van artikel 41c. Voor een toelichting op het tweede lid wordt daarom korthedshalve verwezen naar de toelichting op artikel I, onderdeel H.

Artikel III

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het wetsvoorstel. Gelet op de in paragraaf 1 aangeduide urgentie treden delen van dit wetsvoorstel per 1 januari 2014 in werking, indien nodig met terugwerkende kracht. Terugwerkende kracht is opportuun omdat het wetsvoorstel begunstigend is voor de betrokken energieafnemers en overige afnemers hiervan geen nadeel ondervinden.

De Minister van Economische Zaken,